

KRUIPNIEUWS

ORGAAN
VAN DE

N.J.N.

SOCIOLOGENGROEP

+

17^E JAARGANG N^O2 JUNI 1955

K R U I P N I E U W S

Orgaan van de N.J.N.-sociologengroep

17e Jaargang

No. 2.

Juni 1955

Red. Eddy v.d. Maarel, v. Wassenaar Obdamstr. 12", A'dam.
Adm. Ans Doets, Tomatenstraat 37, Leiden.

VAN HET BESTUUR:

Het is na deze lange zachte winter plotseling zomer geworden, althans volgens de kalender. Dat betekent dat de zomervacantie niet zo lang meer op zich laat wachten. Dan zal ongetwijfeld het hoogtepunt van je sjoc-activiteit te verwachten zijn. Het bestuur hoopt van harte, dat je kans ziet dat hoogtepunt te laten optreden in een van de sjockampjes (of in beide!) en beveelt je het Eifel-trekkamp en het Voornekamp bijzonder aan. Lieden, het zal meesterlijk worden, zowel in de bossen van de Eifel als de struwelen van Voorne. Reeds gaven velen zich op. Vooral het Voornekamp kan echter nog flink wat sjoccers herbergen. Daarom: Geen gewefel, kom naar Voorne en de Eifel!

Tenslotte wensen we iedereen een goede vakantie toe met vele mieterse sjocexcursies.

Tot ziens in de kampjes,

het bestuur.

M.

Onlangs is te Groningen gepromoveerd Wim van Zeist (oud-lid van de sjocgroep), op een proefschrift: Pollen analytical investigations in the Northern Netherlands, with special reference to archaeology. Dubbel leuk is dit bericht, omdat Wim van Zeist het sjockamp in de Eifel zal leiden en daar waarschijnlijk enige boringen zal verrichten, wat voor de kampdeelnemers een erg prettige afwisseling zal zijn naast het "gewone" sjocwerk. Wim, namens de hele sjocgroep, gefeliciteerd!

OVER DE MENSELIJKE INVLOED OP DE VEGETATIE IN DE TROPEN.

Het leek me interessant toe, iets te laten horen over problemen, die zich in een heel andere hoek van de wereld voordoen en zijdelings eveneens voor vegetatiekundigen van belang zijn. Niet alleen om der wille van de natuurwetenschap, maar belangrijker: door hun bijdrage aan de sociaal-economische ontwikkeling van een in het algemeen gezien onder-ontwikkeld gebied als de tropen. Ik wil in grote trekken het misbruik van de natuurlijke rijkdommen schetsen, teneinde de punten aan te geven, waaraan in de allereerste plaats door, vooral oecologisch onderzoek, aandacht besteed dient te worden willen deze landen niet nog meer onder-ontwikkeld worden door gebrek aan eigen productiemiddelen.

Van oudsher heeft de mens, zowel in de tropen als daarbuiten, uiting gegeven aan een zekere vijandigheid ten aanzien van de hem omringde natuur. Enerzijds wordt hij erdoor beschermd, maar anderzijds wordt er op hem een dermate negerende invloed uitgeoefend, dat hij zich ernstig bedreigd voelt. Hiertegen verzet hij zich. Angstgevoelens zijn immers onprettig. Maar deze mens overziet de gevolgen van zijn handelwijze niet, omdat hij de eigenschappen van zijn angst-verwekkend complex niet kent, wat wij ook niet zouden doen als niet onze voorvaders vele van deze eigenschappen voor ons hadden blootgelegd. Door schade en schande wordt men wijs.

Wat gebeurt er nu in de tropen? Gebeurt, want het is geen historie. Algemeen bekend is het feit, dat er zich om de aequator 2 gordels van het z.g. tropische regenwoud bevinden, bepaald door een zeer hoge regenval (enkele meters per jaar) en het gehele jaar door, een gelijkmatig hoge relatieve luchtvochtigheid (ca.75%) en een gelijkmatig hoge temperatuur (ca.26 C) met geringe schommelingen zowel per dag als per jaar. Dit bos kenmerkt zich door het bezit van meestal 4 étages, waarvan de bovenste bestaat uit woudreuzen, waarvan de kronen niet aaneensluiten, gevolgd door een paar etages van bomen met afnemende lengte en diameter en een struiklaag van meerdere meters hoog. Kruiden zijn er vrijwel niet. Mossen ontbreken meestal helemaal. Het geheel maakt de indruk van een immense cathedraal van stammen, omslingerd door enorme lianen, bezet met talloze epiphyten. Juist dit immense, dit overmachtige, heeft de mens gebracht tot een enorme devastatie van deze bosformatie. Die mens moest eten om te leven m.a.w. hij moest landbouw beoefenen,

daar hij van de door het bos geleverde vruchten en bla-
den, als plⁿtaardig deel van z'n voedsel, niet kon leven.
In het Stenen-tijdperk gebruikten ze stenen bijlen, in het
Bronzen-tijdperk metalen bijlen, nu rationaliseren we en
gebruiken dus bulldozers. Het doel van de daad bleef ge-
lijk, de omvang nam zienderogen toe.

De inboorling had dus een stukje grond nodig om zijn
broodvruchten, cassave's, knollen, gierst, mais enz. te
verbouwen. Hij valde een stel bomen op ca. 1 m boven de
grond in de relatief droge tijd, stak de boel in brand en
plantte zijn landbouwgewassen in het aldus ontstane kerk-
hof. Een paar jaar hield hij dit vol, maar vertrok, zo
gauw hij merkte, dat de opbrengst van zijn landbouwgewas-
sen daalde, naar een ander stuk bos, waar zich hetzelfde
proces herhaalde. Deze landbouwmethode, hekend in Indo-
nesië als ladangbouw (Eng.: shifting cultivation, Fr.:
culture itinérante) heeft de ondergang van het maagdelij-
ke tropische regenwoud (Forêt vierge!) op vele plaatsen
veroorzaakt. Wanneer deze primitieve landbouwers vertrok-
ken van zo'n stuk grond, herstelde zich het primaire bos,
voorzover dat mogelijk was. Er vormt zich secundair bos,
op het eerste gezicht even weelderig als het primaire,
maar bij nader toezien aanmerkelijk soortenarmer en anders
van opbouw. Vooral dit laatste is voor degene, die er
doorheen moet duidelijk merkbaar: zonder kompas komt hij
er niet doorheen, terwijl hij vroeger door het primaire bos
gewoon kon wandelen. De eerste successie als gevolg van
deze shifting cultivation is dus het secundaire bos. 6

Als gevolg van bevolkings-aanwas en dus noodzakelijk-
van een grotere voedselproductie werden, akkers, frequen-
ter bebouwd. De braakperioden werden korter, het bos kreeg
geen kans te regenereren om zodoende de bodemvruchtbaar-
heid tot het oorspronkelijke peil terug te voeren. De bodem
werd ongeschikt voor het dragen van tropisch regenwoud
(primair zowel als secundair bos). Hiermee is deze klima-
tologische climax vernield.

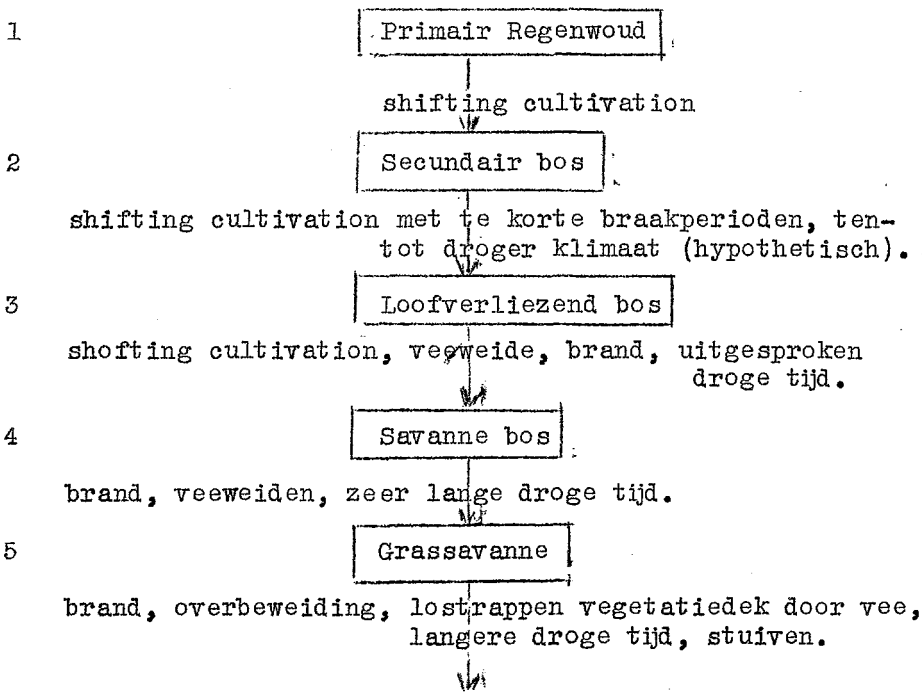
Op de gordel van het tropische regenwoud volgt die van
het loofverliezende bos. Een soortenarmer bos, waarvan in
de uitgesproken droge tijd van enkele maanden, de bestands-
vormende bomen kaal staan, boven een wél altijd-groene
struiklaag. Vereisten voor de aanwezigheid van dit bos zijn
een lagere regenval, uitgesproken droge tijd, grotere schom-

melingen in temperatuur en een i.h.a. lagere luchtvochtigheid. Hieruit blijkt dat men ook deze bosformatie als een klimatologische climax opvat. Wanneer men over grote oppervlakten, duizenden HA's, het tropische regenwoud verandert heeft in secundair bos, is het denkbaar, dat het macroklimaat, evenals het microklimaat gedaan heeft, verandert en wel zo, dat het milieu geschikter is voor het loofverliezende bos dan voor het altijd-groene bos, m.a.w. het loofverliezende bos zou als een antropogene degeneratie-succesie op te vatten zijn van het trop. regenwoud. Hierover is vrijwel niets bekend, voorzover ik weet. Alleen grondig archaeologisch onderzoek, dat aanwijzingen zou kunnen verschaffen over het ter plaatse bestaan hebben van oude culturen, zou uitsluitel kunnen geven.

Meer is er geschreven over de volgende bosformatie: savannebos. Een zeer heterogene formatie gekenmerkt o.g.a. door een aaneengesloten grasdek, vaak bestaande uit meterhoge grassen, met zeer verspreid groeiende bomen, die typisch xerophyl van karakter zijn (kleine, dikke bladen, doorns). Hierin treden voor al veel Acacia-soorten op. Klimatologisch gekarakteriseerd door een lage gemiddelde jaarlijkse regenval, vaak geconcentreerd in twee perioden, gescheiden door uitgesproken droge tijden, in totaal 5-6 maanden doorgaans. Het is hierdoor duidelijk, dat de amplitudo's van temperatuur en relatieve vochtigheid ook veel groter zijn, waardoor de vegetatie aan een markante periodiciteit is onderworpen, zich uitend in een periode, waarin de bomen kaal staan en de grassen verdorren. Steekt men nu een dergelijke dorre massa in brand, wat jaarlijks gebeurt in grote gebieden van de tropen, dan is het niet verrassend, dat zich een verarming van het vegetatiedek voordoet. Men brandt jaarlijks om de vangkans van wild te vergroten, maar bovendien om weer een fris grasdek te krijgen, aantrekkelijk voor het vee. Er houden zich in die streken juist veel veehouders op met ontzaglijke kudden rundvee, en in de allerarmste streken met schapen en geiten, die immers overal genoeg mee nemen. Door deze jaarlijkse branden en deze intensieve beweiding degradeert de vegetatie geleidelijk maar zeker. Aanvankelijk lijkt dat wel mee te vallen, daar de bomen vrij resistent zijn en zelfs geselecteerd worden op brandresistentie (nat. selectie), maar hun regeneratie wordt volkomen teniet gedaan door het vee, dat alle zaailingen meteen het eerste jaar al opvreet. Is dit eenmaal gebeurt, dan beginnen ze aan de bomen zelf te vreten: het resultaat is duidelijk: schaars worden van de bomen en aanvankelijk,

grotere ontwikkeling van de grasmat. Door de herhaalde branden en de grote droogte en het lostrappelen van de bodem door het vee, krijgt de wind, in Afrika b.v. de uit het N.O. waaiende zeer hete en zeer droge Harmattan wat op de bodem en de zaak begint te stuiven: het begin van de woestijn is geschapen.

Eén successie heb ik overgeslagen, n.l. die van het loofverliezende bos naar het savannebos. Na het bovenstaande is het niet moeilijk te bedenken wat hier zal gebeuren. Shifting cultivation gecombineerd met brand en veeweiden en een uitgesproken droge tijd doet het bos achteruit gaan. Immers bomen sterven af en verjonging is onmogelijk door het vreetlustige vee: het bos stelt zich lichter, de heliophile grassen vestigen zich, helpen de zaailingen een beetje verstikken: de savanne is geboren. Resumerend kunnen we het volgende schema opstellen voor de degradatie door de mens van het Primaire bos tot Woestijn:

Er zijn oecologen (Engelsen), die menen dat de savannen en de woestijnen natuurlijke vegetaties zijn, bepaald door het klimaat. Nauwkeurige oecologische bestudering van deze successies, zoals zij zich b.v. in Afrika voltrekken gecorreleerd met archaeologisch onderzoek, dat o.m. aantoonde, dat er bloeiende beschavingen middenin de Sahara hebben bestaan, wijzen evenwel sterk in de richting van het boven globaal beschreven successie-scheema.

Ik geloof dan ook stellig, dat de mens zich zelf het leven onmogelijk maakt, wanneer hij niet doormiddel van uitgebreide beschermende maatregelen, waartoe b.v. behoren regeling van de jaarlijkse branden, intensivering van de landbouwmethoden, deze vergaande degradatie stop zet. Men denkt, dat duurt eeuwen, daar heb ik toch geen last meer van, maar de feiten bewijzen, dat het slechts gaat om tientallen jaren om de weelderigste vegetatie ter wereld te maken tot de grootste aanfluiting van het menselijk handelen.

Wil Thijsen.

.....

Van de administratrice.

Aangezien tot nu toe nog slechts weinigen betaald hebben, is de financiële positie nog zeer slecht.

Met klem verzoek ik nogmaals iedereen die nog niet betaalde dit spoedig te doen. Helaas stond in het vorige nummer een verkeerd gironummer. Het juiste nummer is: 4 7 6 0 0 9.

Na de zomervacantie zullen aan de "wanbetalers" postkwitantie's worden gestuurd, hetgeen incassokosten met zich meebrengt.

Wie deze verhoging ontlopen wil, betale voor de zomervacantie!

DE EIFEL

Voor het eerst in haar geschiedenis houdt de sjocgroep een kampje in Duitsland, niet omdat er in Nederland onvoldoende studieterrein is overgebleven, maar vooral om eens iets te zien van de plantengroei buiten onze landsgrenzen.

Allereerst de bossen. De mooiste bossen zijn, evenals in Nederland, zeldzaam. In de dalen komen verspreid en fragmentarisch nog voorbeelden van het "Essen-schluchtwald" voor, een essenbos met kruiden als naaldvaren, tongvaren en Lunaria rediviva in grote hoeveelheden, een crucifeer met fletsrode bloemen. Op de hellingen zien we vaak Eiken-Haagbeukenbos, dat reikt tot een hoogte van ongeveer 400 m. Naast de ons welbekende E.H.B. bosplanten als rapunzel, eenbes en gele dovenetel, vinden we hier bergbeemdgras, en Ranunculus aconitifolius-een boterbloem met witte bloemen, velen waarschijnlijk nog wel bekend uit de Ardennenkampen-Boven de 400 m. maakt dit bostype plaats voor het echte Beukenbos, het Fagetum, een bostype dat we in Nederland niet kennen. Hier treffen we vele in Nederland niet voorkomende of zeer zeldzame soorten als vogelnestorchis, Dentoria bulbifera (een orchidee), overblijvend bingelkruid, eenbloemig en knikkend parelgras, Festuca silvatica, verschillende soorten beukvaren en andere varens, en amandelwolfsmelk.

Zeer fraai is in ons kampje het verloop van de flora te volgen. Reeds op de eerste dag nemen we afscheid van atlantische soorten als kruip-en stekelbrem en begroeten de eerste continentale die op onze tocht de Eifel in steeds talrijker worden. In het boekje "Die Vegetation des Landkreises Aachen" van Schwickerat (in de sjocgroepbibliotheek aanwezig) is hierover meer te vinden, o.a. een prachtig kaartje.

hoe verder we naar het Zuiden komen, hoe beter ontwikkeld de kalkgrasweide (Xerobrometum) en het Berberidionstruweel worden.

De eerste dag zien we het Berberidion nog zeer fragmentair met een enkel struikje als Cotoneaster integerrima, Prunus mahaleb, Berberis en Ligustrum.

Hoe langer hoe soortenrijker wordt de struiklaag in dergelijke struwelen. Hetzelfde geldt voor de kruiden. De brunel van ons wordt vervangen door *Prunella grandiflora*, onze hengel door *Melampyrum cristata*. Vele orchideeën zie je op de kalkgrasweide met andere, in Nederland nauwelijks voorkomende, soorten bv. *Globularia officinalis* en *Hippocrepis commosa*. Ook de liefhebbers van blauwgraslanden komen aan hun trekken. Het is van een ander type als in Nederland, meer kalkrijk (zoals bij ons het blauwgrasland in de Weust bij Kotten), met soorten als zaagblad, vlozegge, 2-huizige zegge, *Carex davalliana*, karwijselie en honderden orchideeën. En wat belangrijk is: het is bijzonder algemeen!!! Tot slot, de veenspecialisten kunnen terecht in de kratermeren van de vulkanen, waar ze soorten als slijkzegge en *Scheuzeria* kunnen vinden. Je ziet mensen, de Eifel is mieters, niemand mag dit missen. Tot ziens in de Eifel,
Piet Kuiper.

-.-.-.-.-

V O O R N E K A M P .

Het is verheugend dat Voorne weer bezoek krijgt van een aantal sjoccers, immers, pas als vele lieden eens goed dit unieke duingebied gezien hebben, zal het de beroemdheid krijgen die het ruimschoots verdient. Door een tweetal kampjes in de nazomer van '53 en '54 daar gehouden is een aantal sjoccers enigszins bekend geraakt in dit uitgestrekte eldorado. Aangezien een aantal van hen ook dit jaar stellig zullen komen zal het kamp een ander karakter krijgen dan het Eifelkamp. Dit laatste zal, evenals het Rijn-Wisselkamp van vorig jaar meer een speurtocht worden in gebieden, die slechts enkele deelnemers enigszins kennen. Op Voorne ligt de zaak anders. Het is de bedoeling dat we van te voren al weten wat we gaan doen. Dit lijkt minder prettig voor hen die voor de eerste keer naar Voorne komen. Als zij zich echter inwerken in de literatuur geldt dat bezwaar al veel minder. Ik hoop dat het inderdaad zal gebeuren!! Wat we zullen doen? Precies bepalen zullen we het in het kamp, op de eerste avond nl. wanneer iemand een korte inleiding zal houden. In grote trekken zal het hierop neerkomen.

In ieder geval zal iedereen kennis maken met het Groene Strand, misschien wel het allermooiste gebied op Voorne. Je weet het: een afgesnoerde duinvallei in het uiterste Westpuntje, nog zo slecht van zee afgesloten, dat bij hoge springvloed, en nog meer bij grote stormvloeden een flink deel onder (zee)water loopt.

De imponerende begroeiing van riet, zeebies en heemst, wanneer wij er komen schitterend rose gekleurd door Althaea moet iedereen gezien hebben!

Stellig zullen we weer onze aandacht schenken aan de successie van Centaurieto-Saginetum naar duindoorn-ligusterstruweel, die heel mooi verloopt.

De zeewolfsmelk op de duinen, die het Groene Strand om-en afsluiten, is een nader onderzoek waard.

Een goede indruk van Voorne heb je niet, voor je tussen, en vaak onder, het reusachtige duindoornligusterstruweel van de meer landinwaarts gelegen duinen hebt gelopen en gebotaniseerd.

Landschappelijk en sociologisch zeer interessant is de Strandhaak, een zandvlakte met Stuifduinen, landinwaarts practisch wad wordend, doordat de overal aanwezige klei hier aan de oppervlakte komt!

Op deze duintjes is er werk voor liefhebbers van de helm-gemeenschap, we zullen haar zeker bekijken!

Ziehier een fractie van de sociologische mogelijkheden.

In de korte tijd dat we op Voorne zijn, zullen we nauwelijks meer kunnen doen!

Vanzelfsprekend zullen we de paradepaardjes gaan bekijken: de tongvaren hier en daar in het struweel, natuurlijk een "bedevaart" naar de fantastische watergamander (vlak bij het kamp), teer guichelheil, Herminium, bijenorchis e.v.a. Tja, als er tijd voor is kunnen we nog vele andere dingen doen. Maar ook als er geen tijd meer voor zou zijn: Kom naar Voorne!

Tot ziens in Weeversduin,

Eddy v.d. Maarel.

-.-.-.-.-.-

L I T T E R A T U U R .

1. De Eifel.

Allereerst het boekje van M.Schwickerat: Die Vegetation des Landkreises Aachen und ihre Stellung im nördlichen Westdeutschland.

Verder Tixen: Mitteilungen der Floristisch-zöciologischen Arbeitsgemeinschaft in Niedersachsen. Heft 3: Pflanzengemeinschaften Nordwestdeutschlands (pag. 1-70).

Ook kun je natuurlijk litteratuur over soortgelijke vegetatietypen in Nederland doornemen. Bijv. "Onze droge graslanden" van Heimans, Stafleu en Westhoff, voor Brometumvegetaties. Zie verder catalogus v.d. bibliotheek.

2. Voorne.

Algemeen: C.Sipkes: Voorne. Serie: Nederland ons aller tuin. Uitgave A.N.W.B. Dr.v.Westhoff: Landschap en plantengroei van Voorne's duin-Natuur en Techniek, Juni 1953.

Eddy v.d. Maarel: Voorne, stiefkind onzer duinen-Amoeba 30e jg. no. 9 (1954).

Natura: Voornenummer, 15 Juni 1951.

Piet Schroevers: Verslag van het sjockampje in '48 op Voorne. Kruipnieuws 10e jg. no. 3 ('48).

Bart Lensink en Herman Janse: De ontwikkeling van het Duindoornligusterstruweel op Voorne-Kruipnieuws 11e jg. no. 1 ('49).

Eddy v.d. Maarel en Piet Schroevers: Het Groene Strand-Kruipnieuws 16e jg. no. 1. ('54).

Artikelen van Piet Kuiper, Eddy v.d. Maarel en Anneruth Wertheim in de Inktzwam (orgaan van District 4 der N.J.N.).

19e jg. no.7. ('54) over het werk in het districtsazomerkamp 1954. (Dit nummer gratis verkrijgbaar, zolang de voorraad strekt, bij mij- Red.)

Technische mededelingen over de kampjes.

1. De Eifel.

Kamplleiding: Dr. Wim van Zeist te Groningen.

Aanvang: Het kamp begint Zaterdag 9 Juli, 's avonds om ong. 6 uur, op de kampboerderij van dhr. Knops, Cottesen, Epen. Het gehucht Cottesen ligt aan de Geul, practisch op de Nederlands-Belgische grens. De boerderij van Knops kun je bereiken via Gulpen-Mechelen, 1. over de Eperberg, waar je moet klimmen (flink hoog!) en een wirwar van weggetjes en zijweggetjes moet volgen. Door regelmatig de weg te vragen (iedereen kent Knops) kom je er echter beslist. 2. Door eerst naar Epen te rijden en vandaar de Geul stroomopwaarts te volgen. Als het niet al te donker is, is deze route aan te bevelen. Het enige bezwaar is dat je enige klap- en draaihekjes moet passeren, waarbij de begage steeds van je fiets moet -het is hopelijk duidelijk dat we op de fiets gaan. Zonder deze kun je beslist niet mee. Laat er een handrem opzetten, als je alleen een terugtraprem hebt!- De route langs de Geul kan niet missen. Even voorbij de Heimansgroeve zie je links (aan de rechter oever dus) een grote boerderij met A.N.W.B.bordje, dat is de boerderij van Knops. Het is de bedoeling dat je voor de eerste gezamenlijke maaltijd zelf brood meeneemt.

(Voor enthousiastelingen is het mogelijk reeds Donderdag te komen en je vast in te werken in de flora, geef dit echter wel even op!).

Route: Zondag 10 Juli gaan we naar Kornelimünster ten Z. van Aken. Hier slapen we ook Maandag 11. Dinsdag 12 zakken we af naar Urft, Woensdag 13 verder naar Alendorf, waar we ook de nacht van Donderdag/Vrijdag doorbrengen. Vrijdag 15 tenslotte gaan we in één ruk terug naar Cottesen waar Zaterdagmorgen het kamp eindigt. Aangezien de overnachtingsadressen nog niet of onnauwkeurig bekend zijn (De burgemeester van Alendorf schreef ons bv. dat we kunnen overnachten bij "Herrn Franz Keul" zonder meer!) raden we jullie aan brieven poste restante te laten sturen naar de plaats waar we 's avonds aankomen. (Dit geldt niet voor Knops!).

Op excursie gaan we dus meestal onderweg van de ene slaapplaats naar de andere.

Meenemen: uiteraard een geldig paspoort, en het kampgeld: 10 Mark en F.2.50. We raden jullie aan wat extra geld mee te nemen. Een fiets is onmisbaar, zorg echter dat ie het middelgebergte overleven kan (goeie remmen, goede banden, goeie voorvork enz.).

Over de gewone kampspullen hoeven we niets zeggen, Alleen: we slapen op stro, neem dus voldoende dekens mee. Primussen en pannen zijn altijd handig!

Flora's. In het algemeen kun je aardig met een Hollandse flora terecht, dus H.H.T. en Heukels (vooral oudere drukken, tot de 18e) van de ongeïllustreerde flora.)

Voor degene die graag een Duitseflora bij zich heeft (er is er één in het kamp!) bevelen we aan: Schmeil-Fitscher; Flora von Deutschland, 64e druk, 1954. (Quelle-Meyer Heidelberg), die je ong. f. 8.- kost.

Inlichtingen, opgave (zo spoedig mogelijk!) bij

Sam Segal, Haringvlietstraat 13ⁿ, Amsterdam-Zuid.

Kaarten: Michelinkaart no. 203 is goed te gebruiken als overzichtskaart.

.....

2. Voorne.

Kampleiding: Miek Hoffman te Amsterdam (gevraagd)

Duur: Het kamp begint Dinsdag 23 Augustus 's avonds en eindigt Zondagavond 28 Augustus.

Accomodatie: We bivakkeren op het Veldbiologisch Station-adres: Biologisch Station, "Weeversduin", Oostvoorne.

Dit is een ideaal oord voor een kampje als het onze. Het gebouw bevat een grote woonkamer, die onder meer een uitgebreide bibliotheek met vele sociologische werken herbergt.

Bijzonder is het kleine laboratorium, waar we kunnen determineren en gegevens uitwerken.

We maken ons eten klaar in de keuken, zodat we geen primussen en pannen behoeven mee te nemen. Ook eetgerei is op het station aanwezig. We slapen op 2 kleine zaaltjes, waar bedden staan. Voor dekens, ev. lakens moeten we zelf zorgen.

Kampgeld: Dit hebben we begroot op F. 9.-

Verder meenemen: een fiets, voornamelijk handig om er te komen, de reis per trein (tot Rotterdam) en de tram (via Brielle naar Oostvoorne is nogal omslachtig. In het kamp zelf hoeven we niet te fietsen en hebben we aan een paar fietsen genoeg.

Lidmaatschapskaart van "Natuurmonumenten", als je hem hebt. (In het kamp zal in ieder geval een groepsvergunning voor diverse gebieden zijn).

Voor Dinsdagavond tenslotte, rekenen we erop dat je een broodmaaltijd meeneemt.

Nadere inlichtingen en spoedige opgave bij:

Eddy v.d. Mastel, v. Wassehaar Obdamstraat 12", Amsterdam-W.

Uitbreiding van beschermd natuurgebied.

In het mededelingenblad v.d. Natuurbeschermingscommissie (1955-no. 1/2), dat zojuist is verschenen, staan een aantal aankopen van terreinen vermeld, waarvan onderstaande ook de sociologen zullen interesseren:

1. Voor het Ministerie van O.K. en W. is door Staatsbosbeheer aangekocht het Ravensbos, ten Westen van Valkenburg. Het is een belangrijk plateau- en hellingbos met fragmenten van de zeldzame Essenbronbosgemeenschap-Cariceto-remotae-Fraxinetum, op enkele plaatsen, waar beekjes met kalkhoudend en zuurstofrijk water ontspringen.

De helling is begroeid met een Eikenhaagbeukenbos, dat vele zeldzame en interessante soorten bevat: Tweejarig bingelkruid, slanke sleutelbloem, boswederik, muskuskruid, aronskelk, eenbes o.a.

Op de plateau's boven de helling komt het Wintereikenberkenbos voor met o.a. ratelpopulier, lijsterbes, valse salie en dalkruid.

2. Sinds kort is Het Weckeromse Zand (ruim 200 ha.) in het bezit van Het Gelderse Landschap.

Hoewel het landschappelijk element in dit landgoed wel het meest waardevol is, is er toch voor sociologen wat te belevén: zo komen in de heide enkele vochtige plekjes met o.a. klokjesgentiaan voor.

3. Terreinen langs de Linge, voornamelijk tussen Spijk en Kedichem werden door Staatsbosbeheer aangekocht. De ongeveer 40 hectare nieuw natuurmonument herbergen onder meer een prachtige moerasflora, waarvan zomerklokje, moeras-

wolfsmelk, bittere veldkers en verschillende archissen
het vermelden zeker waard zijn.

4. Tenslotte deed "Natuurmonumenten" een aantal aankopen,
in het algemeen van kleine, maar uiterst waardevolle, ge-
bieden. Vermeld mogen worden uitbreidingen van bezittingen
in de plessengebieden van N.W.Overijsel, Kortenhoef en Nieuw-
koop. In de omgeving van Waterhuizen (Groningen) werden een
complex petgaten met moerasbos eigendom van de Vereniging.
Ongetwijfeld zal het de plantensociologen verheugen, dat een
aantal, ook voor hen zo belangrijke terreinen, in veiligheid
zijn gebracht door deze aankopen!

-.-.-.-.-.-

OUDE NUMMERS:

De volgende nummers van Kruipnieuws zijn nog bij de administra-
tie te verkrijgen voor f 0.40 per stuk. Te bestellen op postgiro
giro 476009 t.n.v. Penn. Adm. v.d. N.J.N. Sociologengroep,
Tomatenstraat 37 Leiden.

- 11e Jaarg. no. 1. ('49) inh. o.a. Kees den Hartog: Het Botgat.
Herman Janse & Bart Lensink: Duindoorn-
struweel op Voorne.
- 12e " " 3 ('50) Verslag Mookkamkje door Wim van Eck.
- 12e " " 4 ('50)
- 13e " " 1-2 ('51) Roelof de Wit: Draadzeggegemeenschap
in N.W.Overijsel.
- 14e " " 3 ('52)
- 15e " " 1 ('53) Artikelen van Ben v. Aalderen en Henk
Doing Kraft over het Ulmetum suberosae.
- 15e " " 2 ('53) Ton Damman: Querceto-Carpinetum
asperuletosum
- 15e " " 4 ('53) H. Doing Kraft: Opnemen van permanente
kwadraten.
Tom Damman: Verslag kampje te Belfeld.
- 16e " " 2 ('54) Biosociologisch nummer.
- 16e " " 3/4 ('54) Verslagennummer (o.a. Rijn-IJssel-Kamp.)

-.-.-.-.-.-